

A Magyar
Premontrei Cirkháza
tisztelttel meghívja Ont a

**900 éves a
premontrei rend**

KONFERENCIA

A REND MAGYARORSZÁGI
TÖRTÉNETÉRŐL, KULTURÁLIS
ÉS MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI
JELENTŐSÉGÉRŐL CÍMŰ
tudományos konferenciára.

2020. MÁRCIUS 17-19.

GÖDÖLLŐI PREMONTREI
APÁTSÁG ÉS ISKOLAKÖZPONT

GÖDÖLLŐ,

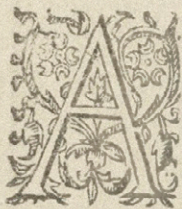
Takács Menyhért út 1-2.
2100

900^{éve} ¹¹²¹⁻²⁰²¹ Premontreiek

900 éves a premontrei rend

KONFERENCIA

A REND MAGYARORSZÁGI TÖRTÉNETÉRŐL,
KULTURÁLIS ÉS MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI
JELENTŐSÉGÉRŐL

premontrei rend megalapításának 900. évfordulója alkalmából a MAGYAR PREMONTREI CIRKÁRIA háromnapos nemzetközi tudományos konferenciát szervez a Gödöllői Premontrei Apátság és Iskolaközpont épületeiben. A konferencia célja az, hogy a premontrei rend magyarországi tevékenységének középkori, újkori és legújabb kori történetét, a rend lelkeségét, valamint kulturális és művelődéstörténeti jelentőségét egyaránt vizsgálja. A premontrei rend történetével kapcsolatos áttekintések mellett a konferencián helyet kapnak az új kutatási eredményeket bemutató, illetve a módszertanilag újszerű előadások is. Az interdiszciplináris konferencia fókuszában a mikrohistóriai megközelítés és az esettanulmányok bemutatása áll, amelyek mentén a premontrei rend magyarországi történetének új narratívái alakíthatók ki.

Quicumque hanc regulam secuti fuerint, pax super illos, Galat. 6. 16.

S. NORBERTVS.

Cum pro Regula anxius fluctuaret Norbertus, fratribusq; preces indixisset; Beatus illi visus est Augustinus, qui a latere dextro prolatam auream regulam suam, sub qua deinceps militaret, cum luculentis promissis porrexit: atque ita in festo Natiuitatis Christi, anno 1121, cum noua sua Societate in obsequium perpetuum paruulo Iesu nato, solenni professione sese deuouendo, sub eadem regula se victurum spondidit.

Ioan Galle excudit.

in F
NS

2020. március 17. kedd

helyszín:	PREMONTREI ISKOLAKÖZPONT - AULA
13.30-14.00	Regisztráció
14.00-14.15	A Premontrei Kántorátus köszöntő előadása
14.15-14.30	A KONFERENCIA MEGNYITÁSA ÉS A VENDÉGEK KÖSZÖNTÉSE Balogh Péter Piusz O.Praem. gödöllői apát, a Magyar Premontrei Cirkária vikáriusa
14.30-15.30	ULLMANN PÉTER ÁGOSTON O.PRAEM. NYUGALMAZOTT KORMÁNYZÓ PERJEL KÖSZÖNTÉSE 80. SZÜLETÉSNAFJA ALKALMÁBÓL Réger Ádám Géza , a Premontrei Iskolaközpont tanára
15.30-16.00	Kávészünet
16.00-17.00	BEVEZETŐ ELŐADÁSOK Dr. Szovák Kornél (<i>Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Történettudományi Intézet</i>): A premontrei rend a középkori Magyarországon Dr. Maczák Ibolya (<i>Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport</i>): A premontreiek és a 18. századi magyarországi prédikációirodalom Dr. Medgyesy S. Norbert (<i>Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Újhori Történeti Tanszék</i>): Premontreiek részvétele a hazai középfokú oktatásban az 1810-es évektől az államosításig
17.00-17.15	Kávészünet
17.15-18.15	BEVEZETŐ ELŐADÁSOK Fejes Rudolf Anzelm O.Praem. (<i>Váradhegyfoki Premontrei Prépostság</i>): A nagyváradi premontreiek helyzete Trianon után, 1920-1940 között Dr. Soós Viktor Attila (<i>Nemzeti Emlékezet Bizottsága</i>): A premontrei rend tagjainak „túlélési lehetőségei” a Kádár-rendszerben Dr. Barta Gergely (<i>Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem</i>): Ex Antiphonario Praemonstratensi: premontrei dallamokra komponált egyházzenei műveim
18.15-18.30	A Gödöllői Premontrei Gimnázium Nagy Sándor által festett, „A hadak útja” című triptichonjának megtekintése Simon Magdolna (<i>Budapesti Történeti Múzeum, Fővárosi Képtár</i>) vezetésével
18.30-19.00	Vesperás a Premontrei Kántorátus vezetésével
19.00-20.30	Fogadás és vacsora

2020. március 18. szerda

1. helyszín: PREMONTREI APÁTSÁG - PREMONTREI AUDITÓRIUM

A PREMONTREI REND MAGYARORSZÁGI TÖRTÉNETE A KÖZÉPKORBAN

9.30-10.00 Regisztráció

10.00-12.00 **Dr. Szuromi Szabolcs Anzelm O.Praem.** (*Pázmány Péter Katolikus Egyetem*): A kanonoki élet reformja a 11-12. századi egyházfegyelmi források alapján

Dr. Körmendi Tamás (*Eötvös Loránd Tudományegyetem, Történelmi Intézet*): Megszűnt-e a magyarországi premontrei cirkária önállósága a 13. század végén? Megjegyzések az ún. Catalogi recentiores forrásértékéről

Vajk Ádám (*Györi Egyházmegyei Levéltár*): A magyar cirkária cseh-morva függésének kérdéséről

Dr. Urbán Máté (*Savaria Egyetemi Központ, Történelem Tanszék*): Szent Norbert vadonja - A premontreiek kolostori tája

12.00-12.20 Kávészünet

12.20-13.50 **Dr. Érszegi Géza** (*Eötvös Loránd Tudományegyetem, Történelmi Intézet*): Premontrei oklevelek néhány sajátossága

Dr. F. Romhányi Beatrix (*Károli Gáspár Református Egyetem, Történettudományi Intézet*): Félúton az apátságok és a koldulórendek között: a premontreiek anyagi viszonyai a középkori Magyarországon

13.50-14.30 Ebédszünet

14.30-16.00 **Dr. Jakits Orsolya Johanna O.Praem.** (*Premontrei Női Kanonokrend*): A somlővásárhelyi premontrei apácák

Dr. Kóta Péter (*Vas Megyei Levéltár*): Jánoshida történetének forrásai a csornai levéltárban

Dr. Lea-Katharina Steller (*Ludwig-Maximilians-Universität*): Digitális bölcsészeti eszközök alkalmazása a premontrei rendtörténelmi kutatásokban

16.00-16.30 Kávészünet

16.30-17.30 **Lakatos-Balla Tünde és Lakatos-Balla Attila** (*Nagyváradai Római Katolikus Püspökségi Gyűjtemény*): A váradhegyfoki konvent középkori helyének topográfiai és régészeti kutatása

Nagy Györgyi (*Iparművészeti Múzeum*): Árpád-házi Szent Erzsébet tisztelete a premontrei rendben lánya, Boldog Gertrúd tevékenysége kapcsán, különös tekintettel a középkori Magyarországra

2020. március 18. szerda

2. helyszín: PREMONTREI ISKOLAKÖZPONT - FÉNYI OTTÓ TEREM

A PREMONTREI REND ÉPÍTÉSZETE A KÖZÉPKORI ÉS KORA ÚJKORI MAGYARORSZÁGON

9.30-10.00 Regisztráció

10.00-12.00 **Dr. Szakács Béla Zsolt** (*Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Művészettörténeti Intézet*): Rendi építészeti hagyományok és a premontreiek Árpád-kori kolostorai

Dr. Valter Ilona: A zsámbéki premontrei prépostság története a hitelesítő ásatás tükrében

Fehér Krisztina (*Budapesti Műszaki Egyetem, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék*): A zsámbéki premontrei templom 13. századi boltozatainak és kőtárának bemutatása

Szöke Balázs (*Nyíregyházi Egyetem, Vizualis Kultúra Intézet*): Késő gótikus boltozat az egykori zsámbéki premontrei monostor épületében

12.00-12.20 Kávészünet

12.20-13.50 **Dr. M. Aradi Csilla** (*Baranya Megyei Kormányhivatal, Kulturális Örökségvédelmi Iroda*) és **Molnár István** (*Rippl-Rónai Múzeum*): A bárdudvarnoki premontrei prépostság területén végzett régészeti feltárás eddigi eredményei

Dr. Rostás Tibor (*Pécsi Tudományegyetem, Művészettörténet és Művészetelmélet Tanszék*): A turóc-znióváraljai prépostság épülete és faragványai

Dr. Raffay Endre (*Pécsi Tudományegyetem, Művészettörténet és Művészetelmélet Tanszék*): Művészettörténeti összefüggések az ócsai templom épülete és díszítőfaragványai körül

13.50-14.30 Ebédészünet

14.30-16.00 **Orha Zoltán** (*Göcseji Múzeum*): A türjei Premontrei templom és prépostság régészeti kutatása

Emödi Tamás (*Restitutor Kutató-Tervező Műhely*): A premontreiek kelet-magyarországi monostorai. Váradhegyfok és Ábrány

Dr. Virág Zsolt (*Miniszterelnökség, Nemzeti Kastélyprogram és Nemzeti Várprogram*): A csornai premontrei prépostság (apátság) újkori építéstörténete

16.00-16.30 Kávészünet

16.30-17.30 **Dr. Gyulai Éva** (*Miskolci Egyetem, Történettudományi Intézet*): A jászói premontrei apátság (Jászóvár) a 17. század végén

Dr. Nagy Veronika, Gaylhoffer-Kovács Gábor és Horogszegi Tamás (*Miniszterelnökség, Műemlékvédelmi Osztály*): A türjei premontrei templom 2018-as művészettörténeti kutatása

2020. március 18. szerda

3. helyszín: PREMONTREI ISKOLAKÖZPONT-RAJECZKY BENJAMIN TEREM

9.30-10.00 Regisztráció

10.00-12.00 **A PREMONTREI REND MAGYARORSZÁGI TÖRTÉNETE
A 19-20. SZÁZADBAN: A PPKE HALLGATÓINAK ÚJ
KUTATÁSAI**

Osvald Petra (*Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Történelem Tanszék*): A Diploma Restitutivele (1802) és következményei a premontrei közoktatásban

Matányi Marcell (*Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Történelem Tanszék*): Adalékok a premontrei rend részvételéhez az 1848-1849-es szabadságharcban

Vizi Mátyás Tamás (*Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Történelem Tanszék*): Renitens (?) premontreiek a világháborúk korszakában

Kuluncsics Réka (*Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Történelem Tanszék*): Adalékok a Szent Norbertől Nevezett Tanárképző és Hittudományi Intézet (Norbertinum) történetéhez (1894-1950)

12.00-12.20 Kávészünet

12.20-13.50 **PREMONTREIEK A MAGYAR TUDOMÁNY- ÉS
MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETBEN**

Dr. Liptay Éva (*Szépművészeti Múzeum*): A Szépművészeti Múzeumban őrzött „szombathelyi múmia és koporsó” ókori és modern kori története

Ogoljuk-Berzsenyi Anett (*Budapest Főváros Levéltára*): A Jászóvári Premontrei Kanonokrend budafoki Szent István Gimnáziumának története a második világháború éveiben

Dr. F. Orosz Sára (*Szent István Egyetem*): Vizuális művészet és közösségi tér: 20. századi muráliák a Szent István Egyetem Gödöllői Campusán

13.50-14.30 Ebédészünet

14.30-16.00 **MÉCS LÁSZLÓ EMLÉKEZETE**

Dr. Bárczi Zsófia (*Univerzita Konštantina Filozofa v Nitre, Fakulta stredoeurópskych štúdií*): Mécs László és a Nyugatosok

Kovács Ágnes (*Gödöllői Premontrei Apátság Levéltára*): Mécs László hagyatéka a Gödöllői Premontrei Apátság Levéltárában és a Mécs-versadatbázis

Dr. Turbuly Éva: Mécs László elrejtett és megtalált versei Csornán és Sopronban

2020. március 19. csütörtök

1. helyszín:	PREMONTREI APÁTSÁG - PREMONTREI AUDITÓRIUM
	A PREMONTREI REND MAGYARORSZÁGI TÖRTÉNETE AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚTÓL NAPJAINKIG
9.30-10.00	Regisztráció
10.00-12.00	Mészáros Barnabás (Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Hittudományi Doktori Iskola): A jászói prépostság a két világháború között Dr. Tusor Péter (Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Történettudományi Intézet): Magyar premontreiek és a prágai nunciatura (1924-1925) Dr. Czeglédi Noémi (Gödöllői Városi Múzeum): A premontreiek és a magyar cserkészmozgalom Dr. Tóth Krisztina (M T A - P P K E Fraknői Vilmos Római Történeti Kutatócsoport): A budapesti apostoli nunciatura iratanyagában található premontrei források
12.00-12.20	Kávészünet
12.20-13.50	Baranyai Balázs (Pécsi Tudományegyetem, Interdiszciplináris Doktori Iskola): A csornai premontreiek túlélési stratégiái a kommunista diktatúrában Dr. Szigeti Krisztina (Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Jog- és Allamtudományi Doktori Iskola): A Csornai Premontrei Rend budapesti kápolnájának megalapítása 1950-ben Dr. Bank Barbara (Nemzeti Emlékezet Bizottsága): Legalitásból illegalitásba. A premontrei rend helyzete 1945-1956 között
13.50-14.30	Ebédészünet
14.30-16.00	Szabó Krisztián : Yervant Hovhanissian, egy magyar-örmény viszontagságai Hornyák Máté János : Hajnal Imre Zsigmond és a premontreiek kiállása Pétery József mellett Dr. Bakó Balázs (E L T E Savaria Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ): A szerzetes, a tudóstanár, a besúgó? Klempa Sándor pályája a viharos 20. században
16.00-16.30	Zárszó a Premontrei Auditóriumban

2020. március 19. csütörtök

2. helyszín:	PREMONTREI ISKOLAKÖZPONT - FÉNYI OTTÓ TEREM
	A PREMONTREI REND KÉPZŐMŰVÉSZETE A KÖZÉPKORI ÉS ÚJKORI MAGYARORSZÁGON
9.30-10.00	Regisztráció
10.00-12.00	Dr. Jékely Zsombor (<i>Iparművészeti Múzeum - Károli Gáspár Református Egyetem</i>): A történeti érdeklődés jelei a léleszi premontrei kolostor kápolnájának falképein Dr. Fehér Ildikó (<i>Magyar Képzőművészeti Egyetem, Művészettörténet Tanszék</i>): A zsámbéki premontrei templom középkori falfestményeiről egy 1895-ös restaurátori árajánlat alapján D. Mezey Alice : A premontreiek Árpád-kori építkezései kutatásának vázlatá Jánoshida (Pons Johannis) kapcsán Laczik Csaba : Kőkényes premontrei monostorának középkori épület- és kőfaragvány-töredékei
12.00-12.20	Kávészünet
12.20-13.50	Lángi József : A türjei premontrei prépostság templomának falkép-restaurátori kutatása (1987-2002) Dr. Kostyál László (<i>Göcseji Múzeum</i>): A türjei premontrei templom Dorffmaister-freskói, és művészettörténeti jelentőségük Dr. Székely Zoltán (<i>Hansági Múzeum</i>): Tárgyak vallomása. A csornai premontreiek tárgykultúrája az 1786-os felosztatási jegyzőkönyv tükrében
13.50-14.30	Ebédészünet
14.30-16.00	Óriné Nagy Cecília (<i>Gödöllői Múzeum</i>): A gödöllői művésztelep és a premontrei rend Semsey Réka (<i>Iparművészeti Múzeum</i>): Nagy Sándor gödöllői kazulája Rákossy Anna : A premontrei rend magyarországi intézményeiben lévő egyházi ötvösművek
16.00-16.30	Zárszó a Premontrei Auditóriumban

2020. március 19. csütörtök

3. helyszín:	PREMONTREI ISKOLAKÖZPONT-RAJECZKY BENJAMIN TEREM
9.30-10.00	Regisztráció
10.00-12.00	A PREMONTREI REND MAGYARORSZÁGI TÖRTÉNETE A KÖZÉPKORBAN Dr. Robert Gregor Maretta (<i>Archív Slovenského národného múzea</i>): Két premontreiek részére kiadott pápai privilégium kérdéséhez a középkori Magyar Királyság területén Dr. Henrieta Žažová (<i>Trnavská univerzita v Trnave</i>): A bozóki, bényi, ipolysági és znióváraljai prépostság történetéből Mgr. Michaela Kalinová (<i>Pamiatkový úrad SR</i>): A znióváraljai és a leleszi premontrei kolostorok épületei Dr. Júlia Kotrusová (<i>Prešovská univerzita v Prešove</i>): A jászói Keresztelő Szent János premontrei monostor középkori története
12.00-12.20	Kávészünet
12.20-13.50	A PREMONTREI REND MAGYARORSZÁGI TÖRTÉNETE A KORA ÚJKORBAN Dr. Mihalik Béla Vilmos (<i>Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet</i>): A jánoshidai premontreiek pasztorációs tevékenysége a 18. század első felében Nagy Géza Balázs (<i>Váci Püspöki és Káptalani Levéltár</i>): A jánoshidai plébánia és a premontrei konvent újjászervezése a Váci Püspöki és Káptalani Levéltár iratanyaga alapján (1686-1734)
13.50-14.30	Ebédészünet
14.30-16.00	A PREMONTREI REND MAGYARORSZÁGI TÖRTÉNETE A 18-19. SZÁZADBAN Dr. Velladics Márta (<i>Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Kft.</i>): A II. József-kori szerzetesrendi abolíció és a premontrei rend. Az előkészítés és végrehajtás forrásai Dr. Perger Gyula (<i>Győri Egyházmegyei Kincstár</i>): Fleck Sebő ismeretlen rendtörténeti munkája Szalay Balázs : A premontreiek szerepe Csorna polgárosodásában
16.00-16.30	Zárszó a Premontrei Auditóriumban

Megközelíthetőség

GÉPJÁRMŰVEL

Budapest ill. Hatvan felől a 3-as főúton a Szent István Egyetem felé, a Szent-Györgyi Albert utcán, a SZIE főépületét (volt premontrei rendház, gimnázium és internátus) balról megkerülve, az Egyetem téri Coop élelmiszer bolt mögötti nagy parkolóban lehet parkolni, és innen a Premontrei Iskolaközpont Egyetem tér felőli bejáratán (kiírás szerint Takács Menyhért út 2.) keresztül érhetőek el a helyszínek.

TÖMEGKÖZLEKEDÉSSSEL ÉS GYALOGOSAN
Vonattal Gödöllő állomáson, HÉV-vel Gödöllő végállomáson leszállva, az új, ideiglenesen átadott aluljárón áthaladva, a SZIE főépületét (volt premontrei rendház, gimnázium és internátus) jobbról kerülve, az Egyetem téri Coop élelmiszer bolt mögött a Premontrei Iskolaközpont Egyetem tér felőli bejáratán (kiírás szerint Takács Menyhért út 2.) keresztül, kb. 8 perc sétával érhetőek el a helyszínek. Busszal érkezve Gödöllő állomáson leszállva, kb. 15 perces sétával érhető el a vasútállomás, ahonnan a fenti módon juthatunk a helyszínre. Egyes autóbuszok megállnak Budapest és Hatvan felől is a Gödöllő - Egyetem megállóhelyen. Innen a Szent-Györgyi Albert utcán, a SZIE főépülete (volt premontrei rendház, gimnázium és internátus) előtt elhaladva, az Egyetem téri Coop élelmiszer bolt mögött a Premontrei Iskolaközpont Egyetem tér felőli bejáratán (kiírás szerint Takács Menyhért út 2.) keresztül érhetőek el a helyszínek.

Regisztráció

A KONFERENCIÁN VALÓ RÉSZVÉTEL INGYENES,
DE ELŐZETES REGISZTRÁCIÓHOZ KÖTÖTT.

Kérjük, hogy részvételi szándékát **2020. március 14-ig** jelezze az alábbi weboldalon:

premontreiek.hu/aktualis/konferencia

A KONFERENCIA SZERVEZŐJE

A Magyar Premontrei Cirkária

A KONFERENCIA SZERVEZŐBIZOTTSÁGA

Balogh Péter Piusz O.Praem. gödöllői apát - a Magyar Premontrei Cirkária vikáriusa

Hancz Gábor Tamás O.Praem. - a Csornai Premontrei Apátság alperjele

Holnapy Dénes Márton O.Praem. - a Gödöllői Premontrei Apátság alperjele

Kovács Ágnes - a Gödöllői Premontrei Apátság Levéltárának kéziratátára

Kusler Ágnes - a „Premontrei 900” kiállítás kurátora

Orbán Csaba Frigyes O.Praem. - a gödöllői és a zsbéki harmadrend vezetője

*

Grafikai terv - Némethné Gyüre Júlia

Joannes Chrysostomus van der Sterre - Vita S. Norberti Canoniconum Praemonstratensium
(Theodor Galle: Antwerpen 1622) metszeteinek felhasználásával

900 I I 2 I * 2 0 2 I * * *
* é v e Premontreiek